

Uitsmijter

Een harde piep bij elke privacy-schending

Ontwikkelaar Bert Hubert maakte een app die een hard geluid laat horen steeds wanneer je computer of telefoon informatie over jou doorgeeft aan Google of een ander groot techbedrijf.

Een Geigerteller laat radioactieve straling horen. De Googerteller doet iets soortgelijks: de app piept elke keer wanneer jouw smartphone, tablet of laptop persoonlijke informatie doorspeelt aan een binnen- of buitenlands bedrijf. Toen Bert Hubert in augustus een filmpje online plaatste, waarin iedereen kon horen hoeveel piepjes dat alleen al opleverde bij het bekijken van een vacature op een overheidswebsite, schrokken veel mensen zich een hoedje.

Waarom heb je de Googerteller gebouwd?

"Ik liep al jaren met het idee rond. Als je in de adresregel van je browser het adres van een nieuwssite intikt en op Enter drukt, dan worden er onder water binnen een seconde honderden verbindingen gelegd met bedrijven over de hele wereld. Hetzelfde gebeurt als je op een linkje of een knop klikt. Het is angstaanjagend. Toch maakt bijna niemand zich er druk om. Vaak geloven mensen het zelfs niet, ook niet als ik een uitdraai laat zien met het afsluiterverkeer dat normaal onder water blijft."

Wie: Bert Hubert
Wat: Googerteller
Waarom: het onzichtbare laten horen

Je kunt de cookies toch blokkeren?

"Je kunt in pop-upvensters voor elke website tegenwoordig aangeven dat je niet door leveranciers wilt worden gevolgd, maar als je dan onder water naar het dataverkeer kijkt, blijken ze dat vaak toch te doen. Daar hebben ze geen cookies bij nodig; er zijn andere manieren om jou te volgen."

Waarom doen die websites dat?

"Er zijn grofweg twee redenen voor. Er zijn nieuws- en entertainmentwebsites die aan jou verdienen door bijvoorbeeld een onzichtbare Facebook-pixel op hun website te plaatsen. Als

Dat kan om beveiligingsredenen zijn, maar ook om te achterhalen wanneer gebruikers tijdens het lezen van een tekst afhaken, of tijdens het uitzoeken, aankopen en afrekenen van een product of dienst. Daarom installeren ze bijvoorbeeld Google Analytics. Dat is gratis software die al het gedrag van websitebezoekers bijhoudt."

Krijgt Google dat ook te zien?

"Die data gaan hoe dan ook naar de Google-cloud, voor analyse. Mensen zeggen vaak: Google krijgt niet zo heel veel informatie van ons. Maar dan kijk ik onder water, en dan blijkt Analytics bijvoorbeeld ook identificerende informatie te verzamelen, zoals de exacte versie van je besturingssysteem en browser. Het is alsof je tijdens een feest een politieagent in de hoek van de kamer neerzet. Die houdt bij hoeveel bier iedereen drinkt en wie met wie praat. Als gasten ongerust aan de gastheer

je bent ingelogd op Facebook, weet dat bedrijf daardoor dat jij het bent. Een tweede reden dat websites informatie over jou doorspelen, is dat ze het websitedrag willen monitoren.

Naam	Domein	Type	Groot
www.nu.nl	www.nu.nl	document	
manifest.webmanifest	www.nu.nl	js	
css	fonts.googleapis.com	css	
app=7ch?7NR.cs<	www.nu.nl	css	
https://fonts.googleapis.com/css?family=Noto+Sans:400,400i,700,700i&subset=	tising-cdn.dpgmedia.cloud	js	
pi/lin-ext	tising-cdn.dpgmedia.cloud	js	
89b9d1f45fcaaf8cc6bfc21936ea433d6...	advertising-cdn.dpgmedia.cloud	js	
jquery-3.5.1.min.js	code.jquery.com	js	
whqXCOFb.js	content.jpplatform.com	js	
fastjs.6526ab5b.js	www.nu.nl	js	

Door veel kleine feitjes te combineren, kunnen bedrijven je ongemerkt volgen, ook als je dat niet wilt. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de geïnstalleerde lettertypes, je geografische locatie, hardware en software. Die vormen samen een soort vingerafdruk.

De website van de Rabobank vertelt hier aan Google Analytics (zie bovenste regel) dat deze rekeninghouder aan private banking doet (zie gemarkeerde regel).

Op deze pagina legt Meta aan appmakers en website-eigenaren uit hoe je een onzichtbare pixel kunt installeren, waarmee Facebook je overal kan volgen. Meta is overigens niet de enige; op veel nieuws- en entertainmentwebsites zijn nog veel meer pixels te vinden.

```

"request": {
  "method": "GET",
  "url": "https://www.google-analytics.com/collect?v=1_v=j96 alp=1
a=17xxx2285 t=pageview s=1
dl=https%3A%2F%2Fwww.rabobank.nl%2Fprivatebankings%2Fuitge%2F
dr=https%3A%2F%2Fbankieren.rabobank.nl%2F
dp=%2Fprivatebankings%2Fuitge%2F ul=en-us de=UTF-8 dt= sd=24 bit
sr=1920x1080 vp=568x739 je=0 u=CCAAUAB- cid=763xx314.168xxx35281 uid=
tid=UA-3844061-1 gtid=346998x86.1661854103 cd3=ja cd5=anonien
cd10=4edb60fb871042c2bdbxxxxxc7ef349f30eb41cdccdb97abcd90eb758404aa526
cd20=2979820964 cd21=web cd22=web cd23=1 cd25=en
cd27=Mozillan%2F5.0%20(X11%3B%20Linux%20x86_64)%20AppleWebKit%2F537.36%20(KHTML%2C%20like%20Gecko)%20Chrome%2F104.0.0.0%20Safari(%2F537.36
cd31=1 cd167=1 cd32=particulieren cd34=extern
cd54=https%3A%2F%2Fwww.rabobank.nl%2Fprivatebankings%2Fuitge%2F
cd59=CA1.2.76yyyy4314.168xxx35281
cd66=https%3A%2F%2Fwww.rabobank.nl%2Fprivatebankings%2Fuitge%2F
cd67=privatebanking cd68=privatebanking cd73=rfbs
cd75=rabobank%20zuid.holland%20nldden cd83=y cm9=1 cm10=0
cd100=nees2C%20maar%20we%20met%20particulieren%20obv%20ut
cd108=ut4.44.202208241017
cd109=0175ad98e81xxxxxxx2870ff1b3f140370900906100bd0%7C1661854102035%253Bexp-session
cd113=ab1af37d4c3452679ec1xxxxxxxaa6996% cd114=gt-a cd136=iscus34y
cd140a cm15=1 cm16=0 cd78=none gtm=2xx8t0 cpl-privatebanking did=dynQxMT
gdld-dxxQxMT z=551xx74".

```


vragen waarom dat is, zegt die: maak je geen zorgen, die agent doet niks met die gegevens."

Doet Google iets met die data?

"Als je de gebruiksvriendelijkheid van je website wilt controleren, heb je aan één procent van het bezoek al voldoende. Op mijn eigen website doe ik dat bijvoorbeeld. Zo kan ik prima achterhalen op welke punten mensen stoppen met het lezen van mijn blogs. Met Google Analytics hebben bedrijven echter geen keuze. Ze kunnen honderd procent van het gedrag van hun bezoekers bijhouden, of niets. Dat zegt veel over de bedoelingen van Google. En het erge is dat bedrijven vaak nog wat extra klantinformatie meesturen naar Google. Dat doen ze om te ontdekken welke klantgroep waarin geïnteresseerd is.

Zo geeft de Rabobank tijdens het internetbankieren aan Google door of je aan private banking doet. Tegelijkertijd stuurt zo'n bank ook gewoon jouw ip-adres mee. En als je bijvoorbeeld KPN-klant bent, dan is dat adres vijf jaar lang hetzelfde. Als je de banken om opheldering vraagt, zeggen ze: maak je geen zorgen, wij hebben een speciale

afpraak gemaakt met Google, de Google Analytics-data blijven juridisch ons eigendom."

Wat wil je met de Googerteller bereiken?

"Dat veel meer mensen hier boos over worden en appmakers en website-eigenaren erop aan-

spreken. Het kan namelijk prima anders. Kijk bijvoorbeeld naar de website www.thuisarts.nl. Daar-op draait geen Google Analytics. De makers van die site hebben ervoor gekozen om zelf het websiteverkeer te analyseren, met open-source-software die ze op een eigen computer hebben draaien. Als ik die website bezoek met mijn Googerteller, hoor je helemaal niets. Er wordt geen enkele informatie over jouw bezoek doorgegeven aan buitenstaanders."

Was het moeilijk om de app te bouwen?

"Aanvankelijk wel, omdat ik het netwerkverkeer aan de browser probeerde te ontzutselen. Druk

maar eens in Chrome op de toetscombinatie *Ctrl+Shift+J*, en daarna op de *Network*-tab. Dan zie je per website een enorme lijst internetpakketjes binnenkomen. Als je met je muis boven zo'n regel zweeft, zie je welke informatie over jou naar welk bedrijf gaat. Als je dat stiekeme verkeer echter geautomatiseerd wilt registreren, dan maken die browsers dat in de praktijk behoorlijk ingewikkeld. Eind augustus kwam ik tijdens het autorijden plotseling op het idee om het anders aan te pakken: buiten de browser om. Toen was de eerste versie van de app snel af."

Kreeg je veel reacties?

"Binnen een week was mijn filmpje een miljoen keer bekeken. Veel mensen zijn zich rot geschrokken. En er hebben zich allerlei ontwikkelaars gemeld, die graag willen helpen om de app verder uit te breiden. Op het moment dat dit interview verschijnt, zijn we waarschijnlijk al een heel eind met apps voor macOS- en Windows-laptops. Ook zijn we al druk bezig om de af luisteractiviteiten van veel meer bedrijven dan alleen Google te laten horen. Om ze uit te elkaar te kunnen blijven houden, hebben de grootste boosdoeners inmiddels een eigen toonhoogte, of een bepaalde richting waarvandaan het geluid uit je stereoboxen komt."

Reacties Google en Rabobank

De Rabobank zegt 'alleen analytische data' te verzamelen 'die niet herleidbaar zijn naar een natuurlijk persoon'. De bank zegt bovendien dat Google 'alle ip-adressen anonimiseert door de laatste acht cijfers van het ip-adres te verwijderen'. Rabobank zegt geen gegevens te delen met Google-advertentienetwerken. De bank ontkent door te geven of een klant al dan niet aan private banking doet.

Volgens Google helpt Google Analytics 'organisaties te begrijpen hoe goed hun sites en apps werken voor hun bezoekers, maar niet door individuen te identificeren of ze te volgen. Deze organisaties, niet Google, bepalen welke gegevens worden verzameld met deze tools en hoe de gegevens worden gebruikt'.

Oproep

Doe je iets bijzonders met jouw computer? Of heb je een handige softwareoplossing voor je hobby bedacht? Stuur dan een e-mail met als onderwerp 'Rubriek Uitsmijter' naar redactie@computeridee.nl
Wie weet kom je ermee in Computer Idee.

- ### Sites
- www.kwikr.nl/googerteller
  - www.berthub.eu
  - www.thuisarts.nl/privacy-en-cookiebeleid